НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 52-654-04-34
Дата: 19 / 06 / 2026 г.
11.08

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание правим предложения за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг, № 52-654-01-47, внесен от Константин Проданов и група народни представители на 26.05.2026 г., както следва:

1. В § 3 относно чл. 16б предлагаме в ал. 5 да се създаде т. 4:

„4. когато дистрибуторите са лица по чл. 16а – да поддържат твърди котировки на място за търговия, поне едно от които е регулиран пазар, по ред и начин, определени в наредбата по чл. 36, ал. 1;“

Мотиви: Уеднаквяване на изискванията за поддържане на твърди котировки за всички емисии държавни ценни книжа от първичните дилъри на държавни ценни книжа. Задължението на първичните дилъри да предоставят твърди котировки при търговията на вторичен пазар ще допринесе за изграждането на по-предвидима и надеждна пазарна среда за всички инвеститори. Наличието на постоянни твърди котировки осигурява по-добра ценова ориентация, тъй като инвеститорите получават актуална информация за пазарната стойност на притежаваните ДЦК, което подпомага вземането на информирани инвестиционни решения.

С предложението се създава възможност инвеститорът – физическо лице да реализира притежаваните от него държавни ценни книжа преди падежа им, когато възникне необходимост от освобождаване на средства. Гарантираният достъп до вторичен пазар с активното участие на маркет мейкъри повишава привлекателността на ДЦК като инвестиционен инструмент за индивидуалните инвеститори.

2. В § 3 относно чл. 16б предлагаме следната редакция на ал. 11:

„(11) Придобиването и разпореждането с държавни ценни книжа по ал. 1 се вписва по сметки на физическите лица, водени в централния регистър на ценни книжа, по ред и условия, определени с наредбата по чл. 36, ал. 1.

Мотиви:

В страната е изградена нормативно регламентирана и технологично обезпечена система за регистрация и отчитане на собствеността върху финансови инструменти чрез централизирания регистър на ценни книжа, воден от „Централен депозитар“ АД на основание чл. 127а, ал. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа. В рамките на тази система се поддържа информация за притежаваните финансови инструменти, като собствеността се проследява до крайния притежател на съответния финансов актив.

Предвид наличната инфраструктура и изградените процеси по регистрация, сетълмент и отчитане на финансови инструменти, предложението цели да осигури използването на вече функциониращи механизми, без да създава необходимост от изграждане на паралелни системи или ангажиране на допълнителен ресурс и административен капацитет от страна на Българската народна банка.

Доколкото към настоящия момент БНБ поддържа системите за регистрация и управление на държавния дълг, но не води индивидуални сметки „до краен клиент“ за притежателите на държавни ценни книжа, използването на наличните регистри и информационни връзки между БНБ и „Централен депозитар“ АД представлява ефективен подход за осигуряване на единно и надеждно отчитане на собствеността върху притежаваните от физически лица държавни ценни книжа.

По този начин се постига баланс между необходимостта от адекватна регистърна отчетност на притежаваните от физически лица държавни ценни книжа и принципа за ефективно използване на вече съществуващите публични ресурси и системи. Предложението не води до дублиране на функции между институциите, а създава условия за по-добра координация и интегриране на наличната инфраструктура, което допринася за повишаване на прозрачността, сигурността и ефективността на пазара на държавни ценни книжа.

3. В § 3 относно чл. 16б:

а) предлагаме следната редакция на ал. 14:

„(14) Министерството на финансите **обезпечава дейностите** по ал. 13 посредством създаването и поддържането на информационна система за продажба на държавни ценни книжа за инвеститори - физически лица. **Министърът на финансите може да предостави информационната**

система за опериране на друг държавен орган или националния системен интегратор след сключване на споразумение. Техническите изисквания към информационната система се определят с наредба на министъра на финансите и министъра на иновациите и дигиталната трансформация.“

Мотиви: Предложенията са в две основни насоки. Първо – да се гарантира създаването и поддържането на информационната система от министъра на финансите, което да не бъде опционално. Второ – да се дадат правомощия на министъра на финансите да предостави информационната система за поддържане и ползване на друго юридическо лице, включително на Българската народна банка или на лицензиран пазарен оператор (регулиран пазар), което да изпълнява функциите по оперативното изпълнение на поръчки за покупка и продажба на държавни ценни книжа, предназначени за инвеститори – физически лица. Чрез създаването и използването на информационна система за директна дистрибуция на държавни ценни книжа за инвеститори – физически лица се постига лесен и бърз достъп на гражданите за инестиране в ДЦК и може да се постигне максимално широко разпространение на ДЦК сред гражданите.

б) предлагаме да се създаде нова ал. 15:

„(15) За целите на ал. 14 министърът на финансите може да използва инфраструктурата на регулиран пазар, който е получил лиценз за осъществяване на дейност в Република България, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 36, ал. 1. Взаимоотношенията с пазарния оператор се уреждат с писмен договор.“

Мотиви: Предложението предвижда възможност министърът на финансите да може да използва и инфраструктурата на регулиран пазар на финансови инструменти при предлагането на държавни ценни книжа на физически лица, като взаимоотношенията между страните се уреждат с писмен договор, но при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 36, ал. 1.

Целта е да се използва вече изградена, лицензирана и функционираща пазарна инфраструктура, основана на утвърдени механизми за първично предлагане на ценни книжа, които са добре познати на участниците на финансовите пазари и са доказали своята надеждност и ефективност. По този начин се създава алтернативен канал за дистрибуция на държавни ценни книжа за граждани. В тази връзка с възможността за използването на инфраструктурата на регулирания пазар, който има установени процедури за взаимодействие с участниците на капиталовия пазар, се осигуряват едновременно интересите на държавата, инвеститорите и пазарните участници.

в) досегашната ал. 15 да стане ал. 16.

Мотиви: Предложението е във връзка с буква „б“ и е редакционно.

4. В § 5:

а) предлагаме да се създадат т. 1 и 2:

„1. В ал. 1 думите „с изключение на търговията на регулирани пазари на финансови инструменти и на многостранни системи за търговия“ се заличават.

2. В ал. 2 думите „с изключение на тези, извършвани на регулирани пазари на финансови инструменти и на многостранни системи за търговия“ и запетаята преди тях се заличават.“

б) досегашният текст да стане т. 3.

Мотиви:

Предложението е редакционно, доколкото законопроекта предвижда в наредбата по чл. 36, ал. 1 и 2 да бъдат уредени обстоятелства, свързании и с вторична търговия на ДЦК на регулиран пазар и многостранна система на търговия, както и гарантира извършването на контрол върху тези сделки.

5. В § 12, т. 2 да се създаде т. 19:

„19. „Национален системен интегратор“ е системният интегратор по § 45, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за електронното управление (ДВ, бр. 94 от 2019 г.).

Мотиви: Предложението е във връзка с предложеното допълнение на чл. 16б, ал. 14 и е с цел правна сигурност.

6. В преходните и заключителните разпореди към законопроекта предлагаме:

а) да се създаде нов § 16:

„§ 16. Министърът на финансите създава платформата по чл. 16б, ал. 14 в срок до 12 месеца от деня на обнародването на този закон в „Държавен вестник“.

б) досегашните § 16 – 20 стават съответно § 17 – 21.

Мотиви: С предложението се цели да се осигури своевременно и ефективно предоставяне на възможност на българските граждани – физически лица, да инвестират в държавни ценни книжа чрез създаване на необходимата правна рамка и практическа организация за изграждане и поддържане на платформата по чл. 16б, ал. 14. Доколкото платформата представлява ключов елемент за осигуряване на реален, лесен и достъпен канал за участие на гражданите на пазара на държавен дълг, определянето на срок има за цел да гарантира предвидимост и последователност в процеса по реализация на новия механизъм, като същевременно създава

необходимата организационна рамка за координиране на действията между компетентните институции и организации.

Вносители: Владислав Панев,
Венко Сабрутев
Асен Василев
Мартин Димитров